

DENTAL TRIBUNE

The World's Dental Newspaper · Croatian Edition

Hrvatska, ožujak 2021. - godina XIV br. 1

www.dental-tribune.com

COVID-19

Događaji 2021.

Kako će izgledati stomatološki događaji 2021. nakon prošlogodišnjih otkazivanja?

stranica 4

KLINIČKA PRAKSA

Prekrivanje recesija gingive

Prekrivanje recesija poseban je izazov za kliničare. Prikazuju se različite varijacije tunelske tehnike za predvidljive rezultate.

stranica 12

MENADŽMENT

Poslovne strategije u doba korone

Što reći i kako to reći i time privući nove pacijente tijekom ovog kriznog razdoblja?

stranica 24

FDI dijeli viziju pružanja oralnozdravstvene zaštite do 2030.

Izvor: FDI

ŽENEVA, Švicarska: Posljednjih 120 godina Svjetska stomatološka federacija FDI usredotočila je svoje napore na unapređenje oralnog zdravlja širom svijeta. U nedavno objavljenom izvješću, nazvanom **Vision 2030: Delivering Optimal Oral Health for All (Vizija 2030.: Osiguravanje optimalnog oralnog zdravlja svima)**, organizacija je podijelila kako planira nastaviti s tim ciljem u doglednoj budućnosti.

Ovo prospektivno izvješće opisuje kako se oralnozdravstvena zajednica može nositi sa stvarnim i očekivanim promjenama i transformacijskim trendovima u globalnom zdravstvenom okruženju i ukazuje na mogućnosti kako postati produktivni član zdravstvenog tima koji pruža skrb usmjerenu na čovjeka. Glavna poruka FDI-a jest da će do 2030. oralna zdravstvena zaštita biti osnažujuća, utemeljena na dokazima, integrirana i sveobuhvatna.

Izvješće Vision 2030 također naglašava odgovornost pojedinih oralnozdravstvenih djelatnika da tijekom svog profesionalnog života održe odgovarajuću razinu kompetencija i potrebu da preuzmu vodeću ulogu u zdravstvenoj zajednici i širem društvu.

Tri stupa, svaki s glavnim ciljem, predstavljaju strategiju obrazovanja koja će stvoriti reaktivnu i elastičnu profesiju sa znanjem i vještinama za vođenje reformi sustava. Prema FDI-u, obrazovanje i osposobljavanje u javnom zdravstvu omogućit će zdrav-

Stup 1	Do 2030. osnovna oralnozdravstvena zaštita integrirat će se u zdravstvenu zaštitu svake zemlje i svima će biti dostupna i pristupačna odgovarajuća kvaliteta oralnozdravstvene skrbi.
Stup 2	Do 2030. integrirat će se opća i oralnozdravstvena zaštita usmjerena pojedincu, što će dovesti do učinkovitije prevencije i liječenja oralnih bolesti te do unaprijeđenja zdravlja i blagostanja.
Stup 3	Do 2030. zdravstveni radnici specijalizirani za područje oralnog zdravlja surađivat će s ostalim zdravstvenim radnicima kako bi pružili oralnozdravstvenu zaštitu koja je održiva, usmjerena potrebama i pojedincima.
Edukacija	
Do 2030. zdravstveni radnici specijalizirani za područje oralnog zdravlja imat će znanje, vještine i attribute da adekvatno doprinesu učinkovitoj prevenciji i liječenju oralnih bolesti i surađuju među zdravstvenim granama kako bi unaprijedili zdravlje i blagostanje.	

Slika: Obrazovanje je prepoznato kao temelj koji treba biti jak kako bi podržao sva tri stupa koji predstavljaju poželjne ciljeve. (Slika: FDI World Dental Federation)

Tablica: FDI je objasnio da je cilj ovog izvješća pomoći struci u ostvarenju pružanja optimalne oralnozdravstvene zaštite svima – a da nitko nije zakinut. (Slika: FDI World Dental Federation)

stvenim radnicima da učinkovitije doprinesu prevenciji oralnih bolesti među stanovništvom. Također će im omogućiti da igraju središnju ulogu u rješavanju mogućih budućih hitnih slučajeva u javnom zdravstvu, sličnih

pandemiji bolesti COVID-19.

Nedvojbeno je da je izbijanje SARS-CoV-2 imalo velik utjecaj na pružanje oralnozdravstvene skrbi ograničavanjem osobnog kontakta s pacijentima i opsega skrbi koji se može pružiti na siguran način. Prema organizaciji, ovo je snažan podsjetnik na nesiguran svijet u kojem živimo i primjer zašto naša profesija mora biti prilagodljiva i elastična. Ovo je izvješće namijenjeno usmjeravanju napora u sljedećem desetljeću, tako da se ne fokusira posebno na ovu pandemiju. Međutim, razmatra se što se iz ove krize može naučiti i kako bi se struka trebala razvijati da bi bila spremna za sljedeći veliki zdravstveni izazov, kakav god on bio.

Nadalje, izvještaj ukazuje na to da će postojati razlike specifične za zemlje i regije u oralnozdravstvenim izazovima s kojima se suočavaju, kao i razlike u zdravstvenim prioritetima i raspoloživim resursima. Stoga ne može postojati jednoznačan pristup. Pojedine će zemlje morati tumačiti preporuke u ovom izvješću na temelju vlastitih okolnosti.

FDI je rekao da se planiraju redovita ažuriranja u intervalima na temelju lokalnih i globalnih zahtjeva, novih zdravstvenih problema i postizanja ključnih pokazatelja uspješnosti. Međutim, oni nisu namijenjeni tomu da se shvate kao propisi, već kao smjernice koje ovisе o lokalnim potrebama, uvjetima i okolnostima.

OGLAS

PREMIUM PAKET ZA PRETPLATNIKE

Tiskano
+ online izdanje
4 izdanja
godišnje

2
boda HKDM

Dodatne
pogodnosti
i popusti

DENTAL TRIBUNE
The World's Dental Newspaper · Croatian Edition

Jednim klikom do pretplate za 2021. godinu na www.dentalmedia.hr

IDS odgođen za rujan 2021.

Izvor: Dental Tribune International

KÖLN, Njemačka: Nekoliko tjedana ili čak mjeseci globalna stomatološka zajednica nagađa o tome hoće li se Međunarodna stomatološka izložba (Internationale Dentschschau, IDS) zaista održati. Danas su organizatori donijeli tešku odluku i najavili da se vodeći svjetski stomatološki sajam neće održati od 10. do 13. ožujka 2021. kako je planirano, nego će umjesto toga biti odgođen za 22. do 25. rujna.

Prema organizatorima IDS-a, Koelnmesseu i Udruženju njemačke dentalne industrije (VDDI), ovaj je korak poduzet zbog kontinuiranog napredovanja pandemije SARS-CoV-2 i srodnih vladinih odluka. Zahvaljujući još uvijek rastućem broju infekcija i smrtnih slučajeva povezanih s virusom SARS-CoV-2, mnoge savezne pokrajine u Njemačkoj najavile su pooštrevanje svojih pravila u svrhu sprječavanja širenja koronavirusa, a očekuje da će se još produžiti. Na plenarnoj sjednici njemačka kancelarka Angela Merkel pozvala je na strogi lockdown u cijeloj zemlji.

Trenutne i buduće političke odluke o suzbijanju širenja SARS-CoV-2 imat će značajan učinak na održavanje sajmovi, a IDS 2021 je sada pogođen. "Nakon procjene aktualnih činjenica, morali smo odustati od IDS-a u ožujku i odgađamo uvijek uspješšan događaj za jesen", rekli su Mark Stephen Pace, predsjednik VDDI-a, i Oliver Freser, glavni operativni direktor Koelnmessea,

Slika: r.classen/Shutterstock

Međunarodna stomatološka izložba odgođena je – prvi put u svojoj povijesti.

u zajedničkoj izjavi za javnost. Izvršni direktor VDDI-a, dr. Markus Heibach, rekao je za Dental Tribune International (DTI) da se udruga "namjerno odlučila za datum u trećem kvartalu 2021. godine kako bi izlagačima i posjetiteljima ponudila najbolju moguću sigurnost planiranja u trenutnim okolnostima". Pod pretpostavkom da će se do tada već održati drugi sajmovi, VDDI se nada da će iskoristiti iskustva stečena na tim sajmovima za uspješno provođenje IDS-a u rujnu, dodao je Heibach.

Odgađajući 39. izdanje sajma, organizatori se nadaju da će više međunarodnih sudionika i tvrtki moći doći u Köln kasnije

ove godine jer se očekuju da će se opća zdravstvena situacija do tada poboljšati i da će se ublažiti ograničenja putovanja. "Jedna od najvažnijih jedinstvenih odlika sajma je visoka razina međunarodnih izlagača i posjetitelja te raznolikost inovacija. Zahvaljujući globalnom i lokalnom povećanju broja infekcija i s tim povezanim blokadama, sudjelovanje međunarodnih izlagača i posjetitelja više ne bi moglo biti zajamčeno na odgovarajući način", rekao je Pace za DTI.

Unatoč rastućoj neizvjesnosti zbog velikog broja slučajeva COVID-19 u svijetu i otkazivanja sudjelovanja glavnih izlagača poput Dentsply Sirone, predstavnici

VDDI-a i Koelnmessea uvjeravali su sudionike i stomatološku industriju da će se događaj održati kao što je planirano proteklih mjeseci. U intervjuu za Dental Tribune International u kolovožu, Pace je još uvijek bio "uvjeren da će IDS 2021 postati simbol za novi početak nakon krize izazvane SARS-CoV-2".

Organizatori su nadalje najavili da će se novi koncept sajma koji je u razvoju tijekom posljednjih nekoliko mjeseci i dalje primjenjivati na izložbi, na nove datume. Koncept #B-SAFE4business želi izlagačima i posjetiteljima ponuditi sigurno izložbeno iskustvo proširenim higijenskim mjerama i brojnim digitalnim elementima.

RIJEČ UREDNICE

Iako je širenje virusa SARS-CoV-2 bez sumnje imalo štetan učinak na mnoge segmente stomatološkog svijeta, istodobno je potaknulo na razmišljanje kako bi dentalna medicina trebala izgledati u budućnosti. Pandemija bolesti COVID-19 istaknula je neke od osnovnih problema s kojima se dentalna medicina suočava na globalnoj razini. Jedno od tih pitanja je nedostatak naglasaka na važnosti prevencije, bilo u javnozdravstvenom ili privatnom sektoru.

Prije mnogo godina stomatološka struka prepoznala je da je prevencija važna i u nekim su zemljama napravljene promjene da bi se to riješilo. Međutim, uglavnom je dentalna medicina i dalje usmjerena na liječenje i gašenje požara. To je posebno došlo do izražaja za vrijeme dok su stomatološke ordinacije i klinike bile zatvorene pa pacijenti nisu imali pristup stomatološkoj skrbi na kakvu su navikli. Veliki broj hitnih slučajeva ukazao je na

manjkavu prevenciju. Važno je da kao profesija raspravljamo i razgovaramo o tim većim problemima. Upravo tijekom pandemije mnogi su se kolege usredotočili na dijeljenje savjeta o očuvanju oralnog zdravlja na daljinu, s velikim interesom pacijenata. Došlo je do pomaka profesionalnih granica onoga što kao doktori dentalne medicine možemo učiniti. Međutim, to nije nešto što može promijeniti isključivo pojedinac, nužna je reforma cijelog sustava. To su velika pitanja koja nemaju brzih, jednostavnih odgovora.

Mjere socijalnog distanciranja i ograničenja putovanja u 2020. potaknuli su stomatološke edukacije preko Interneta. Organizatori su iznimno zadovoljni rezultatima i tvrde da uspjeh online događaja tijekom pandemije pokazuje da oni nisu kompromis za fizičke događaje koji se ne mogu održati, nego stvarna i možda čak i bolja alternativa u današnjem digitaliziranom svijetu. Stoga se čini vjerojatnim da će se

taj oblik obrazovanja i edukacija u određenoj mjeri održati zbog praktičnosti i jednostavnosti pristupa koje nudi – čak i u postpandemjskom okruženju.

U raspravama koje se vode u medijima, u akademskoj zajednici, a i šire, gotovo svi sektori rezimiraju gdje se nalaze i što je ova pandemija značila za njih. Mnoge velike tvrtke pretrpjele su ogromne gubitke tijekom ove krize. I sve u svemu, čini se da se više nikada nećemo vratiti na ono kako je bilo prije pandemije COVID-19.

Međutim, tijekom posljednjih nekoliko mjeseci pokazalo se kako se radikalni pomaci mogu dogoditi brzo, čak i ako se radi o sustavnim promjenama. Teško je u ovoj fazi znati koliko će trajati oporavak. Ali ako smo nešto naučili, onda je to da se možemo prilagoditi. Važno je diverzificirati i prepoznati mogućnosti koje su izvan okvira na koje smo navikli – a te su mogućnosti prilično nevjerovatne!

Urednica
Doc. dr. sc. Sladana Milardović, dr. med. dent. spec. stom. protetike
Zavod za fiksnu protetiku
Stomatološki fakultet
Sveučilišta u Zagrebu
e-mail: milardovic@sfzg.hr

DENTAL TRIBUNE

The World's Dental Newspaper - Croatian & BiH Edition

International/Headquarters

PUBLISHER AND CHIEF EXECUTIVE OFFICER:
Torsten R. Oemus

CHIEF CONTENT OFFICER:
Claudia Duschek

Dental Tribune International GmbH
Holbeinstr. 29, 04229 Leipzig,
Germany
Tel.: +49 341 4847 4302 | Fax: +49 341 4847 4173
General requests:
info@dental-tribune.com
Sales requests:
mediasales@dental-tribune.com
www.dental-tribune.com

Material from Dental Tribune International GmbH that has been reprinted or translated and reprinted in this issue is copyrighted by Dental Tribune International GmbH. Such material must be published with the permission of Dental Tribune International GmbH. *Dental Tribune* is a trademark of Dental Tribune International GmbH.

All rights reserved. © 2021 Dental Tribune International GmbH. Reproduction in any manner in any language, in whole or in part, without the prior written permission of Dental Tribune International GmbH is expressly prohibited.

Dental Tribune International GmbH makes every effort to report clinical information and manufacturers' product news accurately but cannot assume responsibility for the validity of product claims or for typographical errors. The publisher also does not assume responsibility for product names, claims or statements made by advertisers. Opinions expressed by authors are their own and may not reflect those of Dental Tribune International GmbH.

CROATIAN EDITION

VLASNIK LICENCE
Dental Media Grupa d.o.o.
Kolodvorska 1A., 10410 Velika Gorica

IZDAVAČ
Dental Media Grupa d.o.o.
Tel.: +385 91 637 0042,
www.dentalmedia.hr
info@dentalmedia.hr

DIREKTOR
Sanela Drobnjak, dipl.oec.

GLAVNI UREDNIK
Doc. dr. sc. Sladana Milardović,
dr. med. dent.

GRAFIKA
PixArt

PRJEVOD
Doc. dr. sc. Sladana Milardović,
dr. med. dent.

LEKTOR
Jasmina Škoda, prof. hr. jezika i književnosti

MARKETING
Dental Media Grupa d.o.o.

TISAK
Radin print d.o.o.

Sljedeće izdanje Dental Tribune-a izlazi u lipnju 2021. godine

DTI - VLASNIČKA STRUKTURA

TVRTKA, NAKLADNIK
Dental Media Grupa d.o.o.
MATIČNI BROJ
02293749, OIB: 82547088036
ODGOVORNA OSOBA NAKLADNIKA
Sanela Drobnjak, dipl.oec.
SIJEŠTE NAKLADNIKA
Kolodvorska 1A., 10410 Velika Gorica
TELEFON I TELEFAKS NAKLADNIKA
Tel.: 091 637 0042
E-POŠTA I WEB-STRANICA NAKLADNIKA
info@dentalmedia.hr
www.dentalmedia.hr
VLASNIK NAKLADNIKA I POSTOTAK
UDJELA U VLASNIŠTVU
Dental Media Grupa d.o.o., 100% vlasništvo
NAZIV MEDIJA
Dental Tribune International
VRSTA MEDIJA
tiskani

SARS-CoV-2 infekcija, reinfekcija i imunitet: što kažu istraživači

Autor: Iveta Ramonaite, Dental Tribune International

HARLOW, UK: Sad kad je odgovoreno na mnoga pitanja u vezi s bolešću COVID-19, uključujući njezine simptome, rizike i vrijeme oporavka, istraživači su suočeni s novom dvojnom: mogućnost reinfekcije i stjecanja imuniteta na SARS-CoV-2. Iako je neobično, očito je da ponekad dolazi do reinfekcije, a u nedavno provedenom istraživanju pokušalo se otkriti jesu li osobe koje su se oporavile od COVID-19 zaštićene od budućih infekcija. Nalazi sugeriraju da prethodna infekcija može razviti prirodni imunitet i da je spomenuti imunitet učinkovit najmanje pola godine nakon inicijalne infekcije.

U istraživanju koje se smatra najvećim o reinfekciji sa SARS-CoV-2, istraživači u Velikoj Britaniji regrutirali su 6614 zdravstvenih radnika. Provodili su PCR-test na SARS-CoV-2 i testirali razinu antitijela svaka dva do četiri tjedna te su ispunjavali upitnike o svojim simptomima i izloženosti svaka

dva tjedna. Istraživači su otkrili da je približno 83% sudionika koji su u prošlosti imali SARS-CoV-2 infekciju pokazali manji rizik od ponovne zaraze virusom te da je njihov imunitet trajao najmanje pet mjeseci nakon primarne infekcije.

“Ovo nam je istraživanje do danas dalo najjasniju sliku prirode zaštite antitijela protiv COVID-19, ali važno je da ljudi ne shvate pogrešno ta rana otkrića”, rekla je autorica dr. Susan Hopkins, viša medicinska savjetnica u organizaciji Public Health England. “Sad znamo da je većina onih koji su imali virus i razvili antitijela zaštićena od ponovne

“Čini se da reinfekcija obično, ali ne uvijek, daje blaže simptome, vjerojatno kao rezultat imunološkog odgovora na primarnu infekciju”

dr. Jonathan P. Stoye,
Institut Francis Crick.

infekcije, ali još ne znamo koliko dugo zaštita traje. Ključno je što ne znamo hoće li oni možda i dalje moći prenijeti virus”, nastavila je.

Komentirajući istraživanje, dr. Jonathan P. Stoye, virolog s Instituta Francis Crick u Londonu, rekao je za Dental Tribune International (DTI): „Znamo iz istraživanja SIREN [SARS-CoV-2 Immunity and Reinfection Evaluation] u Velikoj Britaniji da infekcija rezultira određenim stupnjem zaštite, ali da se u nekim slučajevima može dogoditi ponovna infekcija. Čini se da reinfekcija obično, ali ne uvijek, daje blaže simptome, vjerojatno kao rezultat imunološkog odgovora na izvornu infekciju.”

CIJEPLJENJE NASUPROT PRIRODNOM IMUNITETU

Dok zdravstveni radnici, uključujući doktore dentalne medicine, provode cijepljenje kako bi pomogli skinuti pritisak sa zdravstvenog sustava, postavljaju se važna pitanja: je li imunitet koji pruža cijeplje-

nje bolji od prirodnog imuniteta? I ako da, koliko traje imunitet od cjepiva? Budući da je trenutačno malo podataka o ponovnoj infekciji, istraživači još uvijek ne mogu dati jasne odgovore.

Raspravljajući o učinkovitosti prirodnog imuniteta u usporedbi s imunitetom stečenim cijepljenjem, dr. Akiko Iwasaki, Waldemar Von Zedtwitz, profesor imunobiologije i molekularne, stanične i razvojne biologije na Medicinskom fakultetu u Yaleu, rekao je za DTI: “Čini se da je prirodni imunitet prilično dobar u pružanju zaštite od ponovne zaraze. Međutim, mRNA cjepiva imaju izvrsnu učinkovitost (~95%) protiv SARS-CoV-2. Ne znamo koliko dugo traje imunitet nakon infekcije u odnosu na cijepljenje, ali prednost cijepljenja je mogućnost docjepljivanja da bi se održala visoka razina zaštitnog imuniteta.”

Slično tomu, Stoye se nada da će cjepiva pružiti dugotrajni imunitet: “Znamo da imunološki odgovor na prirodnu infekciju može varirati

u opsegu. Nadamo se da će cijepljenje dati višu razinu imuniteta”, rekao je.

Kaže se da je prva osoba koja se ponovno zarazila SARS-CoV-2 33-godišnjak koji živi u Hong Kongu. Prema CNN-u, njegova druga infekcija potvrđena je 15. kolovoza, po povratku s putovanja iz Španjolske. Pacijent se ponovno zarazio 4,5 mjeseci nakon primarne infekcije, što sugerira da je njegov imunološki odgovor bio kratkotrajan. Od tada su znanstvenici zabilježili 31 potvrđeni slučaj ponovne infekcije SARS-CoV-2 širom svijeta, od kojih su dva rezultirala smrću, prema članku objavljenom u The BMJ-u.

Kohortno istraživanje pod nazivom “Do antibody positive healthcare workers have lower SARS-CoV-2 infection rates than antibody negative healthcare workers? Large multi-centre prospective cohort study (the SIREN study), England: June to November 2020”, objavljeno je 15. siječnja 2021. na medRxiv.

Povećana potrošnja antibiotika u pandemiji

Autor: Jeremy Booth, Dental Tribune International

Skok u broju recepata koji su propisali doktori dentalne medicine tijekom lockdowna izaziva strah od razvoja rezistencije na antibiotike

LONDON, UK: Prema novom istraživanju, doktori dentalne medicine u Engleskoj napisali su 25% više recepata za antibiotike između travnja i srpnja 2020. nego što su to učinili u istom razdoblju 2019. U Londonu je porast iznosio 60%. Svjetska stomatološka federacija FDI objavila je nove smjernice o tome kako stomatološki timovi mogu pridonijeti smanjenju rezistencije na antibiotike, a jedan od autora rekao je da ta struka ima odgovornost pridonijeti borbi protiv rezistencije na antibiotike na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini.

Stomatološkim ordinacijama naloženo je da obustave svako nehitno liječenje između ožujka i svibnja 2020. u sklopu opsežnih javnozdravstvenih mjera usmjerenih na borbu protiv prvog vala SARS-CoV-2. Prema novom istraživanju objavljenom u časopisu British Dental Journal, 80% antibiotika koje su doktori dentalne medicine propisali u Velikoj Britaniji i SAD-u prije pandemije rezultiralo

je nepotrebnom upotrebom koja nije bila u skladu sa smjernicama. Trend opadanja recepata za antibiotike za stomatološke pacijente Nacionalne zdravstvene službe (NHS) primijećen je do ožujka 2020. Međutim, tijekom prvih mjeseci pandemije zabilježen je nagli trend rasta.

Ukupan broj antibiotskih recepata koji su izdani stomatološkim pacijentima između travnja i srpnja ove godine iznosio je 25% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Najveći porast mjesečne stope propisivanja antibiotika na 1000 stanovnika zabilježen je u Londonu, gdje je broj recepata porastao za 60%, a najmanji porast (manje od 10%) zabilježen je na jugozapadu Engleske.

U istraživanju je zaključeno da bi se povećanje broja recepata moglo pripisati ograničenju pristupa stomatološkoj skrbi tijekom lockdowna. Međutim, autori su primijetili da je, čak i u normalnim okolnostima nepotrebno propisivanje antibiotika stomatološkim pacijentima bilo “složeno ponašanje na koje utječe mnoštvo

kliničkih i nekliničkih čimbenika koji utječu na doktore i pacijente”.

Nove smjernice FDI-a potiču doktore dentalne medicine na djelovanje

Novo istraživanje pravodobni je podsjetnik da stomatološka skrb pridonosi globalnoj prijetnji javnog zdravlja koju predstavlja rezistencija na antibiotike. Objavljeno je nedugo prije nego što je Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) obilježila Svjetski tjedan svjesnosti o antimikrobnim sredstvima od 18. do 24. studenoga, tijekom kojeg je FDI izdao nove smjernice koje predstavljaju okvir koji stomatološki timovi mogu upotrijebiti u svrhu rješavanja problema rezistencije na antibiotike.

U studenom u uvodniku časopisa British Dental Journal dr. Wendy Thompson, koautorica istraživanja i FDI-evih smjernica, rekla je da je povećanje broja recepata koje propisuju doktori dentalne medicine zabrinjavajuća i nenamjerna posljedica lockdowna.

“Ako se rezistencija na antibiotike nastavi povećavati, procjenjuje se da će do 2050. infekcije otporne na lijekove biti glavni uzrok smrti na globalnoj razini, s deset milijuna ljudi koji će umrijeti svake godine”, izjavila je Thompson dodajući da se očekuje nepovoljniji učinak rezistencije na antibiotike na smrtnost u zemljama s niskim prihodima. Istaknula je da doktori dentalne medicine globalno propisuju oko 10% svih antibiotika za ljudsku upotrebu i da je zbog toga porast broja recepata tijekom pandemije uzrokovao veliku zabrinutost.

“Suočeni smo s dugoročnom pandemijom i potrebna je hitna kolektivna akcija da bismo je usporili. Krećući se naprijed, stomatološka profesija ima jasnu odgovornost uključiti se, predati se i doprinijeti globalnim, nacionalnim i lokalnim naporima za rješavanje problema rezistencije na antibiotike”, dodala je Thompson.

Thompson je skrenula pozornost na nove smjernice, osnovna uloga stomatološkog tima u smanjenju rezistencije na antibiotike, kao važan korak prema optimizaciji propisivanja dentalnih antibiotika kako bi se pomoglo u očuvanju učinkovitosti antimikrobnih sredstava.

Fotografija: fizkes / Shutterstock

Ujedinjeni radi očuvanja učinkovitosti antimikrobnih sredstava

Ovogodišnja tema Svjetskog tjedna svjesnosti o antimikrobnim sredstvima za zdravstveni sektor je “Ujedinjeni radi očuvanja učinkovitosti antimikrobnih sredstava”, a WHO ističe da je fokus ovogodišnje kampanje proširen s antibiotika na sve antimikrobne lijekove.

Globalni plan za smanjenje rizika od rezistencije na antibiotike prihvaćen je na 68. Svjetskoj zdravstvenoj skupštini 2015. Jedan od ključnih ciljeva plana je obrazovanje i osposobljavanje kako bi se povećalo razumijevanje i svijest o antimikrobnoj rezistenciji; drugi je zaustaviti pojavu infekcija otpornih na lijekove potičući najbolje prakse među zdravstvenim radnicima, regulatornim tijelima i širom javnošću. WHO je identificirao pandemiju SARS-CoV-2 kao potencijalni rizik, navodeći da bi zloupotreba antibiotika tijekom pandemije mogla dovesti do ubrzane pojave i širenja rezistencije na antibiotike.

Istraživanje pod nazivom “How did COVID-19 impact on dental antibiotic prescribing across England?”, objavljena je u studenom 2020. u časopisu British Dental Journal.

COVID-19 u 2020.:

Pregled najizazovnije godine u povijesti dentalne medicine

Autor: Jeremy Booth, Dental Tribune International

LEIPZIG, Njemačka: Tim istraživača Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) u siječnju se uputio u kineski megalopolis Wuhan kako bi dalje istraživao podrijetlo virusa SARS-CoV-2. Više od 12 mjeseci nakon što je prvi put prijavljen SZO-u, još uvijek postoji mnogo toga što o njemu ne znamo. Virus je 2020. učinio najizazovnijom godinom u dentalnoj medicini. Donio je u jednakoj mjeri kaos te profesionalne i financijske teškoće, ali doktori dentalne medicine te udruge i tvrtke koje ih opslužuju reagirali su solidarno, služili pacijentima i odlučno se zauzeli za stomatološku skrb kao osnovnu uslugu.

Dental Tribune International (DTI) prvi je put izvijestio o virusu SARS-CoV-2 5. veljače: tvrtka Align Technology izjavila je da očekuje da će u Kini prodati znatno manje *alignera*. Manje od tjedan dana kasnije, 10. veljače, drugo izvješće DTI-a donijelo je rane reakcije javnog i oralnozdravstvenog sektora na izbijanje epidemije i pojave su se sumnje hoće li se moći održati stomatološki događaji koji su planirani na azijskom kontinentu. Primjerice, Međunarodna stomatološka izložba i konferencija (International Dental Exhibition and Meeting, IDEM) trebao se održati od 24. do 26. travnja u Singapuru, a organizatori događaja rekli su za DTI da “ako se dogodi pandemijska situacija, možemo reevaluirati svoj stav”.

Iz ove perspektive, ne možemo, a da ne čitamo izjave poput ove IDEM-ove s latentnim osjećajem slutnje za ono što dolazi. Prvi tjedni ožujka donijeli su val odgađanja i otkazivanja koji su pomeli međunarodni kalendar stomatoloških događaja, EXPODENTAL u Madridu u Španjolskoj i u Riminiju u Italiji, KRAKDENT, međunarodni stomatološki sajam u Krakovu u Poljskoj, Kongres Europskog udruženja za alignere na Malti, da navedem samo neke. Epidemija je već do tada izbila na svim kontinentima, osim Antarktike, i postalo je jasno da utjecaj virusa na stomatološke timove i dentalnu industriju neće biti samo prolazan.

Europska unija poduzela je mjere kako bi osigurala opskrbne lance za osobnu zaštitnu opremu sredinom ožujka jer je globalni nedostatak kirurških maski počeo pogađati doktore dentalne medicine u Japanu, Australiji, Novom Zelandu,

SpokoFilm/Shutterstock

I nakon završetka 2020., jasno je da će utjecaj pandemije na dentalnu medicinu biti dugotrajan.

Kanadi i dijelovima SAD-a. Zamjenica izvršnog direktora Australskog stomatološkog udruženja Eithne Irving rekla je u izjavi da udruga čini sve kako bi doktori dentalne medicine mogli raditi s pacijentima. Međutim, istaknula je da će “bez zajamčene opskrbe maskama [...] stomatološke ordinacije biti prisiljene zatvoriti”. Bilo je to sredinom ožujka – krajem tog mjeseca mnoge su se stomatološke klinike širom svijeta ipak suočile s faktičkim zatvaranjem kad su vlade zabranile neobaveznu i nehitnu stomatološku skrb. Početkom travnja zatvorene su dvije trećine svih stomatoloških ordinacija u SAD-u.

Nathalie Schüller iz DTI-a razgovarala je u travnju s doktorima dentalne medicine iz cijeloga svijeta kako bi saznala kako povijesno zatvaranje ordinacija utječe na stomatologe. Doktor Miguel Stanley iz Lisabona u Portugalu rekao je da je dobrovoljno zatvorio kliniku prije nego što su zatvaranja postala obavezna. “Smatrao sam da imam dužnost prema svom osoblju, medicinskom timu i svojim pacijenti-

“Smatrao sam da imam dužnost prema svom osoblju, medicinskom timu i svojim pacijentima spriječiti širenje koronavirusa”

dr. Miguel Stanley, Lisabon

ma spriječiti širenje koronavirusa”, rekao je Stanley. U dva tjedna prije toga imao je samo četiri hitna slučaja. Doktor Mauro Labanca, koji živi i radi u Milanu u Italiji, rekao je Schülleru da je njegova stomatološka ordinacija zatvorena od sredine ožujka i da manje stomatološke ordinacije vjerojatno neće preživjeti zatvaranje. Doktor Irineu Gregnanin Pedron iz Sao Paula u Brazilu objasnio je da je njegova klinika bila zatvorena dva tjedna. “Neki su nas pacijenti kontaktirali s mogućim hitnim slučajevima [...], savjetujemo pacijente telefonom i savjetujemo im da odu na hitnu u bolnici kada ne postoje druge mogućnosti za ublažavanje njihova problema”, rekao je Pedron.

U svibnju su stomatološke ordinacije zbrajale troškove nastale zbog zatvaranja. Izvršni direktor Henry Scheina, Stanley M. Bergman, izjavio je: “Zbog brzine i ozbiljnosti širenja bolesti COVID-19 i povezano ekonomske krize, ovo je jedan od najtežih trenutaka u modernoj povijesti za sve.” Međutim, brojne su stomatološke tvrtke počele iz-

vještavati o neviđenoj posjećenosti internetskih edukacijskih sadržaja. Više od 200 000 posjeta zabilježeno je na internetskoj obrazovnoj platformi Straumann Campus u prvim tjednima pandemije.

Stomatološke klinike na kraju su se postepeno ponovno otvarale, a fokus pružatelja oralnozdravstvenih usluga prebacio se na pružanje stomatološkim timovima najsuvremenije smjernice o pružanju stomatološke skrbi tijekom pandemije, poticanjem upotrebe osobne zaštitne opreme, testiranja na SARS-CoV-2 i razvoj cjepiva. Vlade i zdravstvena tijela počeli su shvaćati negativne učinke suspenzije stomatološke skrbi nakon što su se iz Velike Britanije pojavila alarmantna izvješća koja se tiču stomatologije u kućnoj izvedbi, zaostalih liječenja i važnosti oralnog zdravlja u pandemiji.

Tisuće zdravstvenih radnika umrle su od bolesti COVID-19. Dentalna medicina označena je kao visokorizična profesija u prvim tjednima pandemije, ali stroge mjere prevencije infekcije koje su oduvijek postojale u stomatološkim

klinikama spriječile su prijenos virusa. Stomatološke ordinacije ostale su otvorene jer se rekordni broj novih infekcija i dalje bilježi u SAD-u, diljem Latinske Amerike i Europe, a doktori dentalne medicine i stomatološke udruge okupljali su se iza poziva za daljnjim pružanjem stomatološke skrbi i zaštite oralnog zdravlja kao ključne usluge tijekom javnozdravstvene krize.

“Što je važnije od oralnog zdravlja?”

Donald M. Casey, izvršni direktor tvrtke Dentsply Sirona

Obračajući se globalnoj stomatološkoj zajednici tijekom nedavnog internetskog događaja DS World, izvršni direktor tvrtke Dentsply Sirona Donald M. Casey pitao je: “Kako netko ne može shvatiti važnost i, što je još važnije, stručnost koju imate kako biste sigurno liječili svoje pacijente, [...] što je važnije od oralnog zdravlja? Jer svi znamo da oralno zdravlje predstavlja ulazna vrata do cjelokupnog zdravlja.” Caseyjeva izjava odjeknula je među doktorima dentalne medicine i stomatološkim udrugama širom svijeta.

Jasno je da će utjecaj pandemije na dentalnu medicinu biti dugotrajan. Primjerice, studenti su izrazili strah da će im nedostajati kliničke vještine zbog zatvaranja sveučilišta. Jedna studentica dentalne medicine rekla je za DTI: “Zabrinuta sam zato što nisam dovoljno kvalificirana za diplomiranog studenta.” Dodala je kako predviđa da će pandemija utjecati na financije i stope zaposlenosti. Doktori dentalne medicine u Velikoj Britaniji imaju negativan stav prema budućnosti i teškoće u suočavanju s neizvjesnošću koju je donijela pandemija bolesti COVID-19. Odobrenje cjepiva protiv SARS-CoV-2 i napredni sektor stomatološke edukacije putem interneta dva su pozitivna znaka da će 2021. donijeti dobre vijesti i za stomatološke timove.

Zimski mjeseci sjeverne hemisfere bit će pokazatelji sposobnosti prilagodbe državnih zdravstvenih sustava, učinkovitosti javnozdravstvenih mjera i sposobnosti stomatoloških timova da odrađuju zaostatke. DTI će vam i dalje donositi najnovije vijesti o pandemiji SARS-CoV-2 i stomatološkoj skrbi u ovoj godini.

Designed by Freepik

BUDIMO ODGOVORNI. ZAŠTITIMO SEBE I DRUGE.

KORISTIMO ZAŠTITNA SREDSTVA!

0.29 kn/kom

**Medicinska jednokratna
zaštitna maska za lice**
EN14683 standard, 3-slojen, standard 95
velika B.F.E. i P.F.E. filtracija, udobne,
pogodne za osjetljivu kožu, lako disanje
elastična vezica oko ušiju
Pakiranje: 50 komada

0.85 kn/kom

**VISImed 3-slojna
medicinska maska za lice**
Melt Blown Filter, Hypoallergenic
Non-irritating, Latex free
Europska proizvodnja
Certifikat CE, EN 14683
Pakiranje: 10 komada

0.85 kn/kom

**3-slojne maske sa središnjim
slojem Melt Blown filterom**
10/1 pakiranje vrećica. Opcija za kutiju
Europska proizvodnja
Certifikat CE / TS Medical EN 14683

9.50 kn/kom

Face shield / vizir
Za odrasle i djecu, Europska proizvodnja
Certifikat: ISO 9001 / CE

Višekratna maska KN95 FFP2 (2/1)
4-slojna, filtrira 95% čestica
podesiv dio oko nosa, lagano
disanje/govor, 2 komada u pakiranju
compliance CE certifikat

3,30 kn/kom

Višekratna maska KN95 FFP2
4-slojna, filtrira 95% čestica podesiv
dio oko nosa, lagano disanje/govor
20 komada u pakiranju
CE certifikat

3,80 kn/kom

CE

Višekratna KN95 FFP2 maska s ventilom
5-slojna, filtrira 95% čestica podesiv dio oko nosa
lagano disanje/govor, 2 komada u pakiranju
compliance CE certifikat

7.00 kn/kom

Visimmed respirator FFP3
Europska proizvodnja, filter od
elektrostatičkog polipropilena
10 komada u pakiranju
Vanjski i unutarnji sloj - polipropilen
Certifikat: Full CE / EN149: 2001 + A1:2009

12,00 kn/kom

13,50 kn/kom

1 Cijena bez ventila 2 Cijena s ventilom

Zaštitno odijelo S, M, L, XL
Europska proizvodnja, Certifikat
Zaštitni kombinezon za visoko rizične
situacije / Tip 5-B, 6-B 55-60gr/m²

43,00 kn/kom

Apron S, M, L, XL
Europska proizvodnja, Certifikat
ISO 9001:2015 / ISO 13485:2016-13795
2019 CE 2001/95 EWG CE 93/42 EWG

12,00 kn/kom

7.50 kn

**Verso
Hand Sanitizer**
Gel 75% 100ml

10.50 kn

**Verso Gel za pranje i
dezinfekciju ruku**
150 ml 65% alkohola

13.00 kn

**Annyer Gel za
dezinfekciju ruku**
200 ml 70% alkohola

15.00 kn

Dex Hand Sanitizer
Gel 60-70% 250ml

21.00 kn

Dermal Hand Gel
72% alkohola 500ml s
dodatkom kreme
zaštite za osjetljivu kožu

Tehno Mag
Tehnika koja pokreće

Tehno-Mag d.o.o.
Slavonska avenija 53, 10000 Zagreb
Kontakt za narudžbu:
+ 385 (0) 91 6130 564 (lana@tehno.mag.hr)
+ 385 (0) 99 4891 455 (danijel@tehno-mag.hr)

POSEBNA PONUDA
FFP2 MASKE S TISKOM/ VAŠIM LOGOTIPOM
Tisak i maska FFP2/KN95

Digitalni tisak 4/4 boje
FFP2 maske CE2603
Komada količina (kuna/kom)
200 16.00 kn
500 15.00 kn
1000 12.00 kn

Laser tisak crna boja
Komada količina (kuna/kom)
200 8.00kn | 500 7.00kn | 1000 6.50kn

Oporavak dentalnog tržišta – uz oprez

Autor: Jeremy Booth, Dental Tribune International

LEIPZIG, Njemačka: Doktori dentalne medicine obično prate rad najvećih svjetskih stomatoloških tvrtki kako bi se informirali o novim proizvodima i mogućnostima ulaganja. Ove godine sve su oči bile uprte u tromjesečne rezultate u nadi da je prošao vrhunac najveće krize koja je ikad utjecala na dentalnu industriju. Rezultati iz trećeg tromjesečja pokazuju razlog za optimizam, ali i neizvjesnost.

Povratak liječenju s razlikom – ovo je poruka za treće tromjesečje tvrtke Henry Schein iz SAD-a. U pozivu putem internetske emisije Steven Paladino, izvršni potpredsjednik i glavni financijski direktor, rekao je da je prodaja osobne zaštitne opreme i ostalih proizvoda povezanih s bolešću COVID-19 činila gotovo sav rast u poslovanju tvrtke s medicinskom i stomatološkom opremom.

Prodaja u stomatološkom sektoru porasla je za 6,7 % u odnosu na prošlu godinu. Stanley Bergman, izvršni direktor i predsjednik uprave, rekao je da se taj rast može pripisati prodaji osobne zaštitne opreme, koja sada uključuje proizvode kao što su kompleti za testiranje i termometri. Stomatološka zaštitna oprema i ostali proizvodi povezani s bolešću COVID-19 povećali su se u tromjesečju za 130,0 %, što je pomoglo povećanju ukupne prodaje stomatološke robe za 8,1 % u Sjevernoj Americi i za 11,1 % u inozemstvu. Prodaja specijalnih stomatoloških proizvoda, uključujući one za implantologiju, endodonciju i ortodonciju, porasla je za 14,8 % u Sjevernoj Americi i za 6,5 % na globalnoj razini.

Bergman je rekao da je prodaja porasla u SAD-u i Kanadi te na europskim tržištima poput Francuske i Italije, ali ne i u Velikoj Britaniji, te da se prodaja u Kini, Australiji, Novom Zelandu i Brazilu uglavnom vratila na razinu prije pandemije.

“Pa gdje smo u ovom trenutku?” – upitao je Bergman. Komentirao je da pacijenti nastavljaju posjećivati svoje stomatologe širom Sjeverne Amerike i Europe unatoč rastućem broju infekcija. “Ovo je vrlo ohrabrujuće, [i] potpuno drugačije od onoga što je bilo u travnju”, rekao je.

Oporavak dentalnog tržišta za Straumann Group

Rezultati Straumann Grupe za treće tromjesečje pokazali su da je prodaja u stomatološkom sektoru bila snažna u zemljama s nižom stopom infekcija virusom SARS-CoV-2. Azijsko-pacifička regija pokazala se

Slika 1. Stomatološke tvrtke izvijestile su o poboljšanim rezultatima za treće tromjesečje, ali drastični porast prodaje osobne zaštitne opreme podsjeća nas da se stomatološki sektor još nije vratio u uobičajeno poslovanje. (Slika: RightFramePhoto/Shutterstock)

najboljom za Straumann, a slijedile su Sjeverna Amerika i Europa, Bliski istok i Afrika (EMEA). Organski prihod tvrtke u Latinskoj Americi smanjio se za 4,5 % u odnosu na prošlu godinu.

Prodaja u Kini, Australiji i Novom Zelandu pomogla je osigurati 11-postotni rast organskog prihoda u azijsko-pacifičkoj regiji, a potražnja za proizvodima tvrtke na Tajvanu i dalje je velika. U Latinskoj Americi, gdje su mnoge stomatološke klinike ostale zatvorene do srpnja ili čak do rujna, Straumann je postigao rast prodaje samo u Argentini i Čileu.

U razgovoru s analitičarima, izvršni direktor Straumanna Guillaume Daniellot rekao je da je većina klinika otvorena, ali da su se zdravstvene mjere usmjerene na suzbijanje novih zaraza virusom SARS-CoV-2 značajno povećale, posebno u regiji EMEA.

Straumann je izvijestio o 8-postotnom povećanju organskog rasta prodaje u cijeloj grupi, ali napomenuo je da su mjeseci pred nama neizvjesni. “U Sjevernoj Americi situacija je još uvijek pomalo izazovna”, objasnio je Daniellot. “Latinska Amerika tek se počinje oporavljati, dok azijsko-pacifička regija još uvijek dobro posluje.

Tamo klinike rigorozno provode sigurnosne mjere, a protok pacijenata trenutačno je još uvijek prilično dobar. Ali ne znamo hoće li tako ostati i sada kad su se zaostaci u liječenju smanjili, a broj zaraženih ponovno raste.”

“Ukratko, treći kvartal je bio vrlo ohrabrujuć. Ali, s obzirom na neizvjesnost oko COVID-19 i gospodarstva, još uvijek je vrlo teško dati bilo kakvu prognozu čak i samo za ostatak godine”, rekao je Daniellot.

Rezultati tvrtke Envista ohrabruju, ali uz oprez

Amir Aghdaei, predsjednik i izvršni direktor tvrtke Envista Holdings, rekao je krajem listopada da ga ohrabruje stopa oporavka dentalnog tržišta. Obraćajući se analitičarima o rezultatima tvrtke Envista iz trećeg tromjesečja, Aghdaei je rekao: “Unatoč trenutnom porastu broja slučajeva COVID-19 širom svijeta, stomatološke ordinacije uglavnom su do danas ostale otvorene tijekom ovog novog vala izbijanja. To uključuje i najavljeni lockdown [...] u Francuskoj i Njemačkoj. Iako smo uvjereni u otpornost dentalnog tržišta, ostajemo oprezni s obzirom na sve veći broj slučajeva i

lockdown, što bi moglo dovesti do smanjenja broja pacijenata u bliskoj budućnosti.”

Aghdaei je rekao da je do zamaha u Sjevernoj Americi i zapadnoj Europi došlo kao rezultat novih pacijenata koji traže liječenje nakon što je zadovoljena potražnja postojećih.

Envista je udvostručila svoj proizvodni kapacitet Alignera tijekom tromjesečja i zabilježila rast u ortodontskom poslovanju. Howard Yu, viši potpredsjednik i glavni financijski direktor, rekao je: “Primjetno je da se prodaja bravica i žica povećavala jednoznačnom brojkom na razvijenim tržištima jer su ortodonti zabilježili značajan porast u svojim ordinacijama. Iako je to dijelom posljedica nagomilane potražnje zbog zatvaranja država tijekom drugog tromjesečja, također postoji znatna količina novih slučajeva.” Yu je objasnio da su pacijenti iskoristili fleksibilniji raspored.

Više od 70 % ortodontskog posla tvrtke Envista nalazi se izvan Sjeverne Amerike. Prodaja stomatološkog diva u trećem tromjesečju pala je za 2,9 % u odnosu na prošlu godinu, ali je porasla za 76,9 % u odnosu na prethodni kvartal ove godine.

Align Technology i drugi guraju prema naprijed u nesigurnost

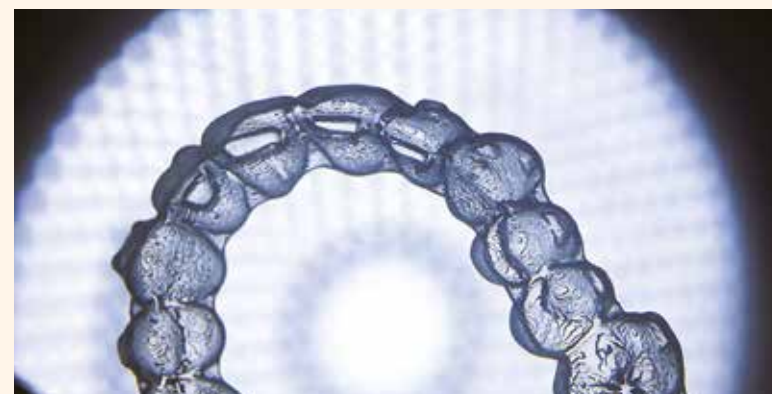
Nejasno je kako će pandemija utjecati na globalno dentalno tržište u narednom tromjesečju i kasnije, a to je ono što treba uzeti u obzir analizirajući rezultate iz trećeg tromjesečja. Align Technology isporučio je gotovo pola milijuna Invisaligna u trećem tromjesečju. No izvršni direktor Joseph M. Hogan priznao je da je teško kvantificirati koliko je još zaostale potražnje.

U svojoj 24. tjednoj anketi među doktorima dentalne medicine širom SAD-a od početka pandemije, Baird Equity Research utvrdio je da je broj pacijenata bio 20,7 % manji nego godinu dana ranije, a to je predstavljalo kontinuirani pad u listopadu u usporedbi s rezultatima istraživanja iz kolovoza i rujna.

Kad je najavio rezultate američke tvrtke Dentsply Sirona za treće tromjesečje, izvršni direktor Don Casey istaknuo je da je tvrtka napravila niz strukturnih promjena koje su osmišljene kako bi dugoročno poboljšale rezultate. “Iako smo tijekom tromjesečja zabilježili ohrabrujuće poboljšanje poslovnih trendova, situacija ostaje neizvjesna jer drugi val pandemije utječe na različite zemlje širom svijeta”, komentirao je.

Slika 2. Stomatološka osobna zaštitna oprema i ostali proizvodi povezani s bolešću COVID-19 u Henry Scheinu porasli su za 130 % u trećem tromjesečju. (Fotografija: rafapress/Shutterstock)

Slika 3. Analitičari su rekli da bi liječenje alignerima moglo dobro proći tijekom i nakon pandemije, a rezultati tvrtke do sada to nisu opovrgnuli. (Fotografija: edwardolive/Shutterstock)

Legendarna pouzdanost: **A-dec 500** – stvoren da traje!

Pristupačan. Snažan. Stiliziran. **A-dec 400**

a dec®
reliablecreativesolutions™

Za zdravlje Vaše ordinacije: **A-dec 300**

Uglađen. Efikasan. Pouzdan. **A-dec 200**

Tijekom cijele 2021. godine vrijede promotivne cijene:

popust od 20% na model A-dec 200, a na modele A-dec 300, A-dec 400 i A-dec 500 popust od 25%!

Nazovite s povjerenjem i zatražite ponudu za željenu konfiguraciju stomatološke jedinice.

dentagra©

Fotografija: Alexander Supertramp/Shutterstock

Doktori dentalne medicine su 2020. prihvatili online edukaciju

Autor: Jeremy Booth, Dental Tribune International

LEIPZIG, Njemačka: Nisu svi učinci pandemije SARS-CoV-2 bili negativni. Mjere socijalnog distanciranja i ograničenja putovanja u 2020. potaknuli su stomatološke edukacije preko interneta. Veći je broj doktora dentalne medicine stekao bodove za trajno obrazovanje putem *webinara* i internetskih događanja nego u bilo kojoj prethodnoj godini. Čini se vjerojatnim da će stomatološki timovi i dalje favorizirati obrazovanje putem interneta zbog praktičnosti i jednostavnosti pristupa koje nudi – čak i u postpandemijskom okruženju.

Dental Tribune International (DTI) izvijestio je u srpnju prošle godine da je pokrenut velik broj novih *online* edukacijskih platformi i da su te platforme brzo promijenile obrazovni krajolik. Koncept koji stoji iza ovog dugog popisa novih *online* stomatoloških platformi je univerzalan: pružanje pravodobnog i prikladnog pristupa informativnim i obrazovnim sadržajima stomatološkim timovima, bez obzira na to gdje se polaznici nalaze i koja zdravstvena ograničenja postoje u njihovu mjestu.

Brojevi govore za sebe. Straumann Group bio je domaćin dvaju internetskih edukacijskih događaja u svibnju putem svoje platforme Straumann Campus - simpoziji Virtual Immediacy i Virtual Immediacy Essentials s najmanje 2500, odnosno 2800 prijava. Kasnije tog mjeseca primljeno je 16 000 registracija od sudionika iz 126 zemalja za međunarodni stručni simpozij Ivoclar Vivadent International Expert Symposium koji se trebao održati u Parizu u Francuskoj. Blizu 10 000 sudionika registriralo se za 3Shapeov globalni simpozij 24. lip-

nja. Kada je 20. lipnja GC Europe održao svoj prvi International MI Congress, imao je 5700 registracija. Konferencija minimalno intervencije stomatologije trebala se održati u Barceloni u Španjolskoj.

“E-učenje preuzelo je ključnu ulogu za mnoga područja iz različitih industrija i, naravno, isto se dogodilo i u stomatološkoj industriji”

Lars Christian Lund, 3Shape

U rujnu se prosječno 2700 sudionika svaki dan registriralo za sedmodnjeni virtualni edukacijski događaj koji se organizirao na Straumannovu kampusu. A Osstell je pokrenuo vlastiti internetski kampus u rujnu kada je bio domaćin Osstell ISQ *online* simpozija s 1800 sudionika. Još u listopadu dnevne registracije premašile su 1000 za petodnevni internetski simpozij o molarno-incizivnoj hipomineralizaciji čiji je domaćin bio GC Germany.

Lars Christian Lund, potpredsjednik za korporativni poslovni razvoj i marketing u 3Shapeu, komentirao je da je pandemija ubrzala tempo promjene koja je već bila u tijeku. Lund je za DTI rekao da su i prije izbijanja pandemije stomatološki timovi pokazivali sve veći interes za edukacijom i podrškom, a da ne moraju napustiti svoje ordinacije. Objasnio je: “Pandemija je upravo ubrzala ovaj proces zbog izostanka fizičkih događaja.

E-učenje preuzelo je ključnu ulogu za mnoga područja iz različitih industrija i, naravno, isto se dogodilo i u stomatološkoj industriji.”

Svi gore navedeni *webinari* i događanja organizirani su u suradnji s DTI-em, koji je upotrebljavao vlastiti DT Study Club za širenje znanja tijekom pandemije. Samo DT Study Club bio je domaćin desetaka *webinara* za svjetsku publiku iz područja dentalne medicine od početka pandemije.

Stomatološko obrazovanje online više je nego alternativa

“Brojevi registriranih govore sami za sebe”, komentirao je u srpnju izvršni direktor DTI-a Torsten Oemus. Prema Oemusu, uspjeh *online* događaja tijekom pandemije pokazuje da oni nisu kompromis za fizičke događaje koji se ne mogu održati, već “stvarna i možda čak i bolja alternativa u današnjem digitaliziranom svijetu”.

GC Europe započeo je s održavanjem svojih prvih *webinara* 2013. godine, a tvrtka već dugo vjeruje da će *online* edukacija na kraju postati značajan dio njezina poslovanja. Od ovih ranih početaka, tvrtka je surađivala s DTI-em u organizaciji više od 60 *webinara* i stekla je veliko iskustvo s tim oblikom edukacije. Ward Gerets, menadžer marketinga, komunikacija i usluga tvrtke GC Europe, rekao je za DTI: “E-učenje je valjana alternativa zbog puno većeg doseg u usporedbi s događajima uživo.” Komentirao je da osobni susreti sa sudionicima mogu pomoći u stvaranju jačih veza, ali da je opće zadovoljstvo platformama za e-učenje bilo veliko – što dokazuju povratne informacije koje je tvrtka dobila sa

svojih *online* događaja 2020. godine. “Reakcije koje smo dobili u anketama pokazale su da klijenti cijene ovakav pristup edukaciji. Naši su predavači cijenili činjenicu da smo im mogli pomoći u širenju znanja među većom publikom”, rekao je Gerets.

Globalni 24H simpozij u organizaciji 3Shapea – novi 24-satni *webinar* koji je ohrabrio na održavanje *online* stomatoloških edukacija – postigao je veliki uspjeh, prema Lundu, i vrijedna je alternativa događajima uživo. Rekao je: “S obzirom na to da je COVID-19 rezultirao ograničenjima putovanja, okupljanja i u osnovi poremetio tradicionalne konferencije i sajmove, *online* događaji bili su sjajan način da nastavimo suradnju sa stomatološkom zajednicom.”

Do sada je također jasno da *online* edukacije nude i poslovne mogućnosti. Lund je za DTI rekao da su *online* događaji 3Shapea 2020. omogućili da premaši ciljeve i smanji troškove. Ranije u godini, izvršni direktor Straumann Grupa Guillaume Daniellot rekao je analitičarima da je tvrtka iskoristila početno razdoblje lockdowna kako bi stekla nove kupce i obučila postojeće putem svoje platforme Straumann Campus. Guillaume je rekao da su do sredine svibnja Straumannove internetske edukacijske inicijative generirale više od 200 000 internetskih posjeta i najmanje 20 000 potencijalnih kupaca.

Budućnost stomatološke edukacije

DTI je u prosincu izvijestio da su za 2021. godinu potvrđeni brojni fizički stomatološki događaji, ali to će mnogo ovisiti o uspjehu kampa-

nja cijepljenja protiv SARS-CoV-2. Doktor Gary Severance, izvršni direktor za profesionalne odnose tvrtke Henry Schein, rekao je za DTI kako će uspjeh cjepljenja zahtijevati široku primjenu i javno prihvaćanje. “Dok ne bude cjepljenja koje je učinkovito, lako dostupno i široko prihvaćeno, predviđamo kontinuirani pomak s tradicionalnog osobnog iskustva na mrežne, virtualne događaje”, rekao je Severance.

Ali ipak ostaje optimizam. Nakon održavanja *online* događaja DS World 2020 u studenom, tvrtka Dentsply Sirona potvrdila je da će DS World 2021 biti domaćin na Caesars Forumu u Las Vegasu od 23. do 25. rujna.

Lund je rekao da će se 3Shape i dalje fokusirati na *online* događaje 2021. “Vjerujem da ćemo ove godine vidjeti postupni pad pandemije, posebno nakon što cjepljenja budu dostupna općoj populaciji. Za 3Shape će fokus biti prvenstveno virtualni događaji, što znači da će se stomatološka edukacija i dalje pružati samo putem interneta.” Dodao je: “U drugoj polovici godine mogli bismo se vratiti fizičkim događajima i edukacijama u učionici.”

Prema Geretsu, promjene koje je stomatološka edukacija doživjela 2020. usmjeravaju prema digitalnoj budućnosti – barem djelomično. Pandemija je sigurno promijenila krajolik e-učenja u dentalnoj medicini”, rekao je. “Pokazao je svim stranama da će kombinirani pristup edukaciji uživo i putem interneta biti način organiziranja kontinuiranog obrazovanja u budućnosti.”

Napomena uredništva: Snimke predavanja i webinara dostupne su na mreži onima koji su propustili događaje uživo.

COVID-19 - istraživači ističu važnost odgovarajućeg odabira zaštitne opreme

Izvor: Dental Tribune International

PORTO, Portugal: Cilj nedavno objavljenog rada, drugog iz trodijelnog niza o kontroli širenja bolesti COVID-19 u kliničkim stomatološkim ustanovama, bio je opisati odabir i upotrebu osobne zaštitne opreme zdravstvenih djelatnika na temelju razine rizika povezane s planiranim postupcima. Istraživači ističu važnost pravilnog oblačenja i uklanjanja osobne zaštitne opreme, kao i odabira odgovarajuće opreme jer ona može biti povezana s rizikom od zaraze.

Budući da se provodi više istraživanja, znanstvenici mogu bolje razumjeti kako se virus SARS-CoV-2 širi i kako se može kontrolirati prijenos. S tim u vezi važna je osobna zaštitna oprema u stomatološkim ustanovama zbog čega bi stomatolozi trebali kontinuirano raditi na optimizaciji univerzalnih sigurnosnih mjera i usvajati mjere koje štite njih i njihove pacijente od virusne infekcije. Kao što je objašnjeno u prvom dijelu serije, istraživači sa Sveučilišta u Portu, Sveučilišnog instituta za medicinske znanosti i Sveučilišta Fernando Pessoa u Portugalu ponovili su da odabir osobne zaštitne opreme izravno ovisi o lokalnom epidemiološkom okruženju, karakteristikama pacijenta i razini rizika planiranih postupaka (nizak, umjeren, visok).

Ispiranje usta može smanjiti rizik od prijenosa

Prije početka stomatološkog liječenja, pacijenti bi trebali usnu šupljinu isprati dezinfekcijskim sredstvom kako bi smanjili rizik od kontaminacije kliničara. Iako nema kliničkih dokaza da bi ovaj korak mogao spriječiti prijenos SARS-CoV-2, znanstvenici znaju da je SARS-CoV-2 osjetljiv na oksidaciju. Ispiranje usta prije zahvata otopinama koje sadrže oksidativne agense, poput jednog postotnog vodikova peroksida, smanjuju virusno opterećenje sline.

Zaštita od SARS-CoV-2 ovisi o mnogim čimbenicima

Sve dok cjepivo nije široko dostupno, ne postoji alternativa poduzimanju više zaštitnih mjera. Međutim, dostupnost osobne zaštitne opreme razlikuje se od zemlje do zemlje. U slučaju ograničenog pristupa zaštitnoj opremi, istraživači potiču stomatologe da izvode samo apsolutno neophodne i minimalno invazivne zahvate upotrebljavajući ručne instrumente ili instrumente koji ne stvaraju aerosol, zajedno s pojačanim mjerama dezinfekcije. Nadalje, trebalo bi unaprijediti edukaciju svih zdravstvenih radnika u vezi s osnovnim protokolima za higijenu ruku, socijalno distanciranje i poznavanje simptoma bolesti COVID-19, između ostalog.

Osnove

Odgovarajući komplet osobne zaštitne opreme trebao bi sadržavati sljedeće: zaštitu tijela (jednokratni pokrov

s dugim rukavima, haljina otporna na tekućine i kapa), zaštitu za oči (naočale ili štitić za lice), maske, rukavice i kliničku obuću.

Također je važno kako oblačiti i skidati osobnu zaštitnu opremu i zdravstveni radnici u to trebaju biti upućeni. Prije stavljanja opreme istra-

živači preporučuju kliničarima da po potrebi uklone nakit. Tijekom liječenja ne smiju se vršiti prilagodbe zaštitne opreme. Nadalje, zaštitna oprema mora se oblačiti pravilnim redoslijedom (higijena ruku, haljina, maska, kapa, zaštitne naočale/štitić za lice i rukavice). Također, opremu treba ukloniti

prema standardnom slijedu i bez brzih pokreta. Da bi se smanjila opasnost od zaraze, kontaminirane ruke nikada ne smiju dodirivati čista područja ili kožu. Zbrinjavanje treba izvoditi pažljivo, a materijale za jednokratnu upotrebu odbaciti na uobičajeni način određen za visoko zarazni otpad.

Napomena: Istraživanje pod nazivom „COVID-19 management in clinical dental care Part II: Personal protective equipment for the dental care professional“, objavljeno je online u časopisu *International Dental Journal* 18. siječnja 2021., prije tiskanog izdanja.

OGLAS

BUDI PONOSAN NA SVOJ OSMIJEH

Dobro oralno zdravlje za dulji i zdraviji život

Na ovaj Svjetski dan oralnog zdravlja želimo:

Potaknuti promjenu, pokrenuti se, poboljšati zdravlje.

Bez tebe ne možemo ništa od toga.

UKLJUČI SE 20. OŽUJKA

Saznaj više: www.worldoralhealthday.org

@worldoralhealthday #MouthProud #WOHD21

Globalni partneri

Globalna podrška

PLANMECA

3M

WRIGLEY Oral Healthcare Program

Unilever